

Робочий пакет (РП) 2.

Розвиток інституційної інфраструктури INTENSE

2.1.1 Кодекс дієвої практики (КДП INTENSE) (місяці 08-12),

що охоплює низку організаційних заходів та заходів із забезпечення якості, вимог до вступу та випуску, моніторинг прогресу, акредитації, віртуальної та фізичної мобільності та визнання системи ECTS для впровадження національних шкіл INTENSE, та забезпечення того, щоб програма INTENSE надавала студентам всесвітньовизнаний та стабільно високоякісний дослідницький досвід у галузі екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології; (ВИКОНАВЕЦЬ: доц. Владимірова О.Г., доц. Чугай А.В.)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

КОДЕКС ДІЄВОЇ ПРАКТИКИ
У ПІДГОТОВЦІ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ (PhD програми)
В ОДЕСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ЕКОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

2018

Erasmus+ CBHE Integrated Doctoral Program for Environmental Policy, Management and Technology

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.....	5
1 ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ В УКРАЇНІ	5
РОЗДІЛ 2.....	15
2 РЕГЛАМЕНТ (ПОРЯДОК) ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК В ОДЕСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ЕКОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	15
2.1 Загальні положення	15
2.2. Права та обов'язки аспірантів і докторантів.....	17
2.3 Порядок та умови вступу до аспірантури.....	18
2.4 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії	20
2.5 Атестація роботи аспіранта.....	22
2.6 Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою	23
РОЗДІЛ 3.....	25
3 НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	25
3.1 Науково-технічна рада	25
3.2.1 Організація роботи.....	30
3.2.2 Права та обов'язки членів НТ ОДЕКУ	30
3.2.3 Членство в Науковому товаристві студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.....	31
3.2.4 Рада Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.....	32
3.2.5 Правління Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених.....	33
3.2.6 Забезпечення діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених	34
3.3 Факультет магістерської та аспіранської підготовки ОДЕКУ	35
3.3.1 Права і повноваження МАП ОДЕКУ	37
3.3.2. Учасники навчального процесу МАП одеку.....	38
3.4 Відділ аспірантури та докторантури.....	38
3.5 Спеціалізовані Вчені ради ОДЕКУ	39
РОЗДІЛ 4.....	43
4 НАУКОВІ ШКОЛИ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ПРИРОДООХОРОННОЮ ТЕМАТИКОЮ.....	43
4.1 Екологічні проблеми регіонів України.....	44
4.2 Управління екологічним станом водних екосистем.....	44
4.3 Математичне моделювання продукційного процесу рослин	45
ПОСИЛАННЯ.....	48

Розробка *Кодексу дієвої практики Одеського державного екологічного університету* здійснюється у межах проекту «Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології (INTENSE)».

Метою проекту є вирішення основних причин екологічних проблем в Монголії, Україні і В'єтнамі, які пов'язані з нечітко сформульованою політикою, неналежного вибору управлінських дій та відсутністю відповідних технологій, шляхом створення потенціалу для методико-педагогічної майстерності в навчальному процесі на рівні аспірантури з екологічних досліджень у країнах-партнерах (і за їх межами).

РОЗДІЛ 1 1 ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ В УКРАЇНІ

У Законах України «Про вищу освіту» [1] і «Про наукову і науково-технічну діяльність» [2] зазначено, що аспірантура та докторантура є основними формами підготовки здобувачів наукових ступенів. Аспірантом називають вченого, який проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в аспірантурі у вищому навчальному закладі/науковій установі для здобуття ступеня доктора філософії, а докторант – це науковий або науково-педагогічний працівник, який проводить фундаментальні та (або) прикладні наукові дослідження у рамках підготовки в докторантурі у закладі вищої освіти (науковій установі) для здобуття ступеня доктора наук.

У Законі України «Про вищу освіту» [1] визначено, що доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі). При цьому особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді [1].

У Постанові Кабінету Міністрів України «Про Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» [3] визначено, що підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється: в аспірантурі (ад'юнктурі) закладу вищої освіти (наукової установи) заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання; поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи у відповідному закладі вищої освіти (науковій установі)).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється: в докторантурі закладу вищої освіти (наукової установи) заочною (денною) формою навчання; шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту. Протягом строку навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) аспірант (ад'юнкт) зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію [3].

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС [1].

Наукові установи можуть здійснювати підготовку докторів філософії за власною освітньо-науковою програмою згідно з отриманою ліцензією на відповідну освітню діяльність або за освітньо-науковою програмою, окремі елементи якої забезпечуються іншими науковими установами та/або вищими навчальними закладами [1].

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» [1], під освітньо-науковою програмою розуміють систему освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти [1]. Відзначимо, що з 2016 р. закладами вищої освіти і науковими установами України розпочато розробку відповідних освітньо-наукових програм для аспірантури та підготовку до проходження процедури ліцензування для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Як зазначено в [1], закладам вищої освіти і науковим установам на правах їх автономії та самоврядності надається право самостійно розробляти та реалізовувати освітньо-наукові програми в межах ліцензованої спеціальності, запроваджувати необхідні спеціалізації, визначати їх зміст і програми навчальних дисциплін.

Законом України «Про вищу освіту» [1] вперше в практиці української вищої освіти унормовано національну систему забезпечення якості, що відповідає Стандартам і рекомендаціям із забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Передбачається запровадження принципово нової моделі вимірюваної, порівнюваної, вірогідної та конкурентоспроможної якості вищої освіти на основі компетентнісного підходу та відповідної культури безперервного вдосконалення якості вищої освіти на засадах незалежності, об'єктивності і прозорості, довіри і субсидіарності, партнерства і колегіальної відповідальності.

У практичну діяльність вищої школи введені концептуально нові інструменти та поняття. Щодо інструментів, то це – Національна рамка кваліфікацій, Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система, рівні вищої освіти, галузі знань і спеціальності вищої освіти, стандарти освітньої діяльності та стандарти вищої освіти, ліцензування (освітньої діяльності) та акредитація (освітніх програм), системи внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості та забезпечення якості, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів, вона спрямована на введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців; забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудових відносин; сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні; налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці. Зазначено, що Національна рамка кваліфікацій розробляється із залученням об'єднань організацій роботодавців та затверджується у порядку, визначеному законодавством.

Стосовно нових понять, то це – освітні програми, ступені (як кваліфікації), компетентності, результати навчання, кредити. Відповідно до Закону визначено такі

основні поняття та підходи до створення системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Якість вищої освіти визначається як рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти, а якість освітньої діяльності – як рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань (стаття 1 [1]).

Держава сприяє впровадженню механізму гарантії якості вищої освіти для створення необхідної взаємодовіри, гармонізації систем оцінювання якості вищої освіти України та Європейського простору вищої освіти (стаття 74 [1]).

Доступ до якісної вищої освіти в Україні забезпечується шляхом зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, яке здійснюється спеціально уповноваженою державою установою відповідно до порядку проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, встановленого Кабінетом Міністрів України, та використовується для прийому закладів вищої освіти на конкурсній основі (стаття 45 [1]).

Система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із:

- 1) системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості);
- 2) системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;
- 3) системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти (стаття 16 [1]).

Система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) забезпечення ефективності процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти та якості вищої освіти;
- 2) забезпечення наявності системи проведення процедур зовнішнього забезпечення якості;
- 3) забезпечення наявності оприлюднених критеріїв прийняття рішень відповідно до Стандартів та рекомендацій забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти;
- 4) налагодження доступного і зрозумілого звітування;
- 5) проведення періодичних перевірок діяльності систем забезпечення якості та механізмів роботи з отриманими рекомендаціями;
- 6) інших процедур і заходів (стаття 16 [1]).

Якість вищої освіти та освітньої діяльності забезпечується через визначення та дотримання відповідних стандартів.

Під **стандартом освітньої діяльності** розуміють відповідно до Закону сукупність мінімальних вимог до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу вищого навчального закладу і наукової установи. **Стандарт вищої освіти** – це сукупність вимог до змісту

та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності (стаття 9 [1]).

Міністерство освіти і науки України формує перелік галузей знань і перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, зокрема за поданням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та, відповідно, розробляються стандарти освітньої діяльності та вищої освіти (стаття 13 [1]).

Міністерство освіти і науки України утворює Науково-методичну раду, яка за участю Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти розробляє методологію, методичні рекомендації щодо розроблення стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти, а також науково-методичні комісії, що розробляють стандарти освітньої діяльності та стандарти вищої освіти. Причому члени Науково-методичної ради та науково-методичних комісій не можуть входити до складу галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Міністерство освіти і науки України оприлюднює стандарти на своєму офіційному веб-сайті.

Стандарти освітньої діяльності, розроблені науково-методичними комісіями, затверджуються Міністерством освіти і науки України за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності з урахуванням необхідності створення умов для осіб з особливими освітніми потребами та є обов'язковими до виконання всіма закладами вищої освіти незалежно від форми власності та підпорядкування, а також науковими установами, що забезпечують підготовку докторів філософії та докторів наук (стаття 9 [1]).

Міністерство освіти і науки України розробляє порядок проведення ліцензійної експертизи та подає його на затвердження Кабінету Міністрів України (стаття 13 [1]).

Міністерство освіти і науки України видає ліцензії на освітню діяльність на підставі позитивного експертного висновку Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також переоформлює та анулює їх у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Закон визначає основні положення щодо порядку проведення ліцензування освітньої діяльності (стаття 24 [1]).

Для отримання експертного висновку про можливість видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності заявник подає Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність заявника стандарту освітньої діяльності за відповідною спеціальністю. Наукові установи Національної академії наук України та національних галузевих академій наук можуть подавати заяви та документи для отримання експертного висновку на основі відповідного рішення їх президій. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у двомісячний строк з дня надходження заяви та документів проводить ліцензійну експертизу та видає заявникові експертний висновок.

Для отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності заявник подає Міністерству освіти і науки України письмову заяву та експертний висновок Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. На підставі отриманих документів Міністерство освіти і науки України протягом 10 робочих днів видає

відповідному закладу вищої освіти ліцензію на провадження освітньої діяльності або відмовляє у її видачі. Рішення про відмову у видачі ліцензії повинно бути обґрунтованим і містити посилання на конкретні положення стандарту освітньої діяльності, яким не відповідає заявник.

У разі не видачі заявнику у визначений законом строк ліцензії на провадження освітньої діяльності або неприйняття рішення про відмову в її видачі заявник має право провадити відповідну освітню діяльність без одержання ліцензії через 10 робочих днів після закінчення строку, встановленого для видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності або прийняття рішення про відмову в її видачі, на підставі експертного висновку Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Ліцензії видаються окремо за кожною спеціальністю строком на 10 років і можуть бути анульовані лише з підстав, передбачених Законом. Інформація про видачу та анулювання ліцензії вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

У ліцензії зазначаються:

1) повне найменування та місцезнаходження закладу вищої освіти, відокремлених підрозділів, що провадять освітню діяльність за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти;

2) ліцензований обсяг – максимальна кількість осіб, яким заклад вищої освіти може одночасно забезпечити здобуття вищої освіти за певною спеціальністю і рівнем вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Форма ліцензії на провадження освітньої діяльності, порядок її оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності здійснюється без проведення процедури ліцензування на таких підставах:

1) зміна найменування чи місцезнаходження вищого навчального закладу вищої освіти;

2) реорганізація юридичних осіб, що мають ліцензії на провадження освітньої діяльності, шляхом злиття або припинення здійснюється на основі ліцензій цих юридичних осіб;

3) наявність на момент закінчення строку дії ліцензії акредитаційного сертифіката за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти;

4) реорганізація або зміна найменування структурного підрозділу закладу вищої освіти, який провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти і зазначений у ліцензії закладу вищої освіти.

Анулювати ліцензію на провадження освітньої діяльності закладу вищої освіти, тобто позбавити права провадити освітню діяльність за відповідною спеціальністю, Міністерство освіти і науки України може лише у разі:

1) подання закладом вищої освіти заяви про припинення освітньої діяльності;

2) виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих для ліцензування;

3) невиконання закладом вищої освіти протягом одного року розпорядження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері освіти шляхом здійснення державного нагляду (контролю) за

діяльністю закладів освіти (Державної інспекції закладів освіти), про усунення порушення стандарту освітньої діяльності.

При цьому рішення про анулювання ліцензії на провадження освітньої діяльності не може бути прийнято стосовно закладу вищої освіти, який має чинний сертифікат про акредитацію освітньої програми за відповідною спеціальністю.

Державні органи, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти, беруть участь у ліцензуванні освітньої діяльності закладів вищої освіти та у визначенні нормативів матеріально-технічного і фінансового забезпечення закладів вищої освіти, а також аналізують якість освітньої діяльності закладів вищої освіти, що належать до сфери їх управління (стаття 13 [1]).

Стандарти вищої освіти, розроблені науково-методичними комісіями, затверджуються Міністерством освіти і науки України за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності з урахуванням пропозицій галузевих державних органів, до сфери управління яких належать вищі навчальні заклади, і галузевих об'єднань організацій роботодавців та відповідно до Національної рамки кваліфікацій.

Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) перелік компетентностей випускника;
- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності) (стаття 10 [1]).

Закон визначає основні положення щодо порядку проведення акредитації освітньої програми (стаття 25 [1]).

Заклад вищої освіти, який бажає акредитувати освітню програму, подає Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність його освітньої діяльності стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Протягом двох місяців з дня подання заяви Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти за результатами акредитаційної експертизи приймає на підставі експертного висновку відповідної галузевої експертної ради рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної освітньої програми. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про акредитацію освітньої програми Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти видає вищому навчальному закладу відповідний сертифікат.

У сертифікаті про акредитацію зазначаються:

- 1) найменування та адреса закладу вищої освіти;
- 2) спеціальність і рівень вищої освіти, за якими акредитована освітня програма;
- 3) дата видачі сертифіката.

Сертифікат про акредитацію вперше видається за кожною акредитованою освітньою програмою строком на п'ять років, а при другій та наступних

акредитаціях – строком на 10 років. Інформація про видачу сертифіката вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Форма сертифіката про акредитацію, порядок його оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Підставами для переоформлення сертифіката про акредитацію є:

- 1) зміна найменування чи місцезнаходження закладу вищої освіти;
- 2) реорганізація юридичних осіб, що мають сертифікати про акредитацію, шляхом злиття або приєднання однієї юридичної особи до іншої;
- 3) ліквідація або реорганізація, а також зміна найменування (місцезнаходження) структурного підрозділу закладу вищої освіти, що провадить освітню діяльність за відповідною спеціальністю (галуззю) та рівнем вищої освіти.

Сертифікат про акредитацію підтверджує відповідність освітньої програми закладу вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти стандарту вищої освіти і дає право на видачу диплома державного зразка за цією спеціальністю.

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, що є юридичною особою та діє згідно з Законом і затвердженим Кабінетом Міністрів України статутом, – постійно діючий колегіальний орган, уповноважений Законом на реалізацію державної політики у сфері забезпечення якості вищої освіти (стаття 17 [1]).

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (стаття 18 [1]):

- формує вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, розробляє положення про акредитацію освітніх програм і подає його на затвердження Міністерству освіти і науки України;

- проводить ліцензійну експертизу, готує експертний висновок щодо можливості видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності;

- проводить акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;

- формує критерії оцінки якості освітньої діяльності, у тому числі наукових здобутків, закладів вищої освіти України, за якими можуть визначатися рейтинги закладів вищої освіти України;

- розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок присудження наукових ступенів спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ) та подає його на схвалення Міністерству освіти і науки України з подальшим затвердженням Кабінетом Міністрів України;

- розробляє положення про акредитацію спеціалізованих вчених рад та подає його на затвердження Міністерству освіти і науки України, акредитує спеціалізовані вчені ради та контролює їх діяльність;

- акредитує незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти;

- готує та оприлюднює доповідь про якість вищої освіти в Україні, її відповідність завданням сталого інноваційного розвитку суспільства та формує пропозиції щодо законодавчого забезпечення якості вищої освіти;

- встановлює раз на сім років відповідність діяльності національного закладу вищої освіти визначеним критеріям для підтвердження чи позбавлення його такого статусу, готує пропозицію щодо надання закладу вищої освіти статусу

національного, що подається в порядку та за критеріями, встановленими Кабінетом Міністрів України;

- встановлює раз на сім років відповідність діяльності дослідницького закладу вищої освіти визначеним критеріям для підтвердження чи позбавлення його такого статусу та готує подання щодо надання вищому навчальному закладу статусу дослідницького у разі відповідності критеріям, встановленим Кабінетом Міністрів України;

– здійснює інші повноваження, передбачені Законом.

Система забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів (стаття 16 [1]):

1) забезпечення наявності та ефективності процесів і процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти;

2) забезпечення наявності достатніх і збалансованих ресурсів для здійснення процесів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти;

3) забезпечення незалежності у діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти;

4) підзвітність;

5) інших процедур і заходів.

Склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти формується з двадцяти п'яти членів на таких засадах (стаття 19 [1]):

1) два члени делегуються Національною академією наук України та по одному – від кожної національної галузевої академії наук;

2) тринадцять членів обираються з'їздами з числа представників закладів вищої освіти України державної, комунальної та приватної форми власності, у тому числі дев'ять членів – від державних закладів вищої освіти, один член – від комунальних закладів вищої освіти, три члени – від приватних закладів вищої освіти;

3) три члени обираються спільним представницьким органом всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців;

4) два члени обираються з'їздом представників органів студентського самоврядування закладів вищої освіти з числа осіб, які здобувають вищу освіту.

З метою забезпечення наступності у складі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти Законом встановлено такі терміни перебування в першому складі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти:

- строком на два роки делегуються два члени Національною академією наук України та по одному члену – від кожної національної галузевої академії наук;

- строком на чотири роки обираються дев'ять членів від державних закладів вищої освіти;

- строком на чотири роки обираються три члени від приватних закладів вищої освіти;

- строком на три роки обирається один член від комунальних закладів вищої освіти;

- строком на три роки обираються спільним представницьким органом всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців;

- строком на два роки обираються з'їздом представників органів студентського самоврядування закладів вищої освіти.

Здійснювати оцінювання освітньої програми, результатів навчання та/або закладів вищої освіти (їхніх структурних підрозділів) можуть акредитовані Національним агентством із забезпечення якості незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти – недержавні організації (установи, агенції, бюро тощо) з метою вироблення рекомендацій і надання допомоги закладам вищої освіти в організації системи забезпечення якості вищої освіти та внесення пропозицій Національному агентству із забезпечення якості вищої освіти щодо акредитації освітньої програми.

Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти можуть співпрацювати з Європейською асоціацією із забезпечення якості вищої освіти та видавати закладам вищої освіти власні сертифікати про оцінку освітньої програми та/або систем забезпечення якості вищої освіти.

Закон визначає роль закладів вищої освіти у забезпеченні якості вищої освіти, зобов'язуючи їх мати внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, а також вживати заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Вчена рада закладу вищої освіти визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; приймає остаточні рішення про визнання іноземних документів про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання під час прийняття на роботу педагогічних, наукових, науково-педагогічних та інших працівників, а також під час зарахування вступників на навчання, відповідно до порядку визнання здобутих в іноземних закладах вищої освіти ступенів вищої освіти та наукових ступенів, затвердженого Міністерством освіти і науки України за погодженням із Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Участь органів студентського самоврядування у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти також забезпечується Законом (стаття 40).

Також заклади вищої освіти мають право приймати остаточне рішення щодо присудження наукових ступенів акредитованими спеціалізованими вченими радами.

Вищий навчальний заклад у межах ліцензованої спеціальності може запроваджувати декілька освітньо-наукових програм за кожною спеціальністю, кількість і перелік яких визначається закладом вищої освіти.

Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

РОЗДІЛ 2

2 РЕГЛАМЕНТ (ПОРЯДОК) ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК В ОДЕСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ЕКОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

2.1 Загальні положення

Підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів (аспірантів і докторантів) в Одеському державному екологічному університеті (далі - ОДЕКУ) [3] здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» [1], Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (далі - Порядок) [4].

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ОДЕКУ здійснюється згідно ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю: в аспірантурі за очною (денною) або заочною формою навчання; поза аспірантурою (для осіб, які професійно проводять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в ОДЕКУ).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється в ОДЕКУ без отримання ліцензії за відповідною спеціальністю: в докторантурі за очною (денною) формою навчання; шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі ОДЕКУ здійснюється: за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням); за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема, за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються Вченою радою ОДЕКУ з урахуванням затвердженого у встановленому порядку ліцензійного обсягу підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва і задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

Підготовка іноземців та осіб без громадянства в аспірантурі та докторантурі ОДЕКУ здійснюється: на підставі міжнародних договорів України та/або міжнародних програм обміну чи мобільності; на підставі договорів, укладених між ОДЕКУ та закладами вищої освіти (науковими установами) інших країн щодо обміну вченими чи академічної мобільності; за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури здійснює науково-технічна рада ОДЕКУ (далі – НТР).

Організація, координація та поточний контроль діяльності структурних підрозділів університету, які виконують підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, здійснюється завідувачем аспірантурою факультету магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ. Загальний контроль покладається на проректора з наукової роботи.

Для врегулювання правових відносин між аспірантом або докторантом, з однієї сторони, та ОДЕКУ, з іншої сторони, укладається договір.

Вступ до аспірантури та докторантури університету здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку, який регламентований Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Одеському державному екологічному університеті [3], Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, а також згідно з Правилами прийому до ОДЕКУ.

Правила прийому до ОДЕКУ, зокрема щодо прийому до аспірантури та докторантури, затверджуються Вченою радою університету на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти та у встановлені Умовами прийому строки оприлюднюються на офіційному веб-сайті університету. Правила прийому діють протягом відповідного навчального року і визначають, зокрема, порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури університету, а також встановлюють зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, а підготовки доктора наук в докторантурі – два роки.

Підготовка аспірантів та докторантів передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової (в аспірантурі) або наукової (докторантурі) програми за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження.

Складовими освітньо-наукової програми аспірантури є освітня та наукова програми підготовки, порядок складання, затвердження та виконання яких визначається Положенням [3].

Невід'ємною складовою наукової програми аспірантури та докторантури є підготовка та публікація за результатами власних досліджень наукових статей, які відповідають встановленим вимогам до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів, апробація результатів дисертаційного дослідження на наукових конференціях, семінарах.

Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно із затвердженим у встановленому порядку індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі або докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується НТР університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Порушення строків виконання завдань індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, яке перевищує визначений у п. 4.7 Положення [3] відсоток може бути підставою для ухвалення Вченою радою університету (за поданням НТР) рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта або докторанта у вигляді дисертаційної роботи (для аспірантів) або результатів своїх наукових досягнень (дисертації або монографії, або сукупності опублікованих статей – для докторантів) у спеціалізованій вченій раді. Індивідуальний план наукової роботи аспіранта або докторанта повинен містити термін подання дисертації (наукових досягнень) до захисту у спеціалізовану вчену раду.

Аспірант або докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право за власним вибором: отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті ОДЕКУ на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури або докторантури; отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового (науково-педагогічного) працівника в ОДЕКУ, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

2.2. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

Аспіранти і докторанти користуються **правами** здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України “Про вищу освіту” та Статутом ОДЕКУ.

З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в ОДЕКУ, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів - на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення Вченою радою університету двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- участь у науковій діяльності кафедри, відділу, лабораторії, фахової групи вчених університету, які здійснюють наукове керівництво аспірантами та/або консультування докторантів, а також у діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету;
- академічну мобільність, яка реалізується в ОДЕКУ відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;
- переривання навчання з поважних причин з подальшим його продовженням.

Тривалість і кількість переривань навчання, а також поважність причин визначаються вченою радою університету, академічна відпустка надається, зокрема за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства;

- забезпечення гуртожитком (для іногородніх) на час навчання у відповідності до діючих в університеті положень.

Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту» та Статутом університету. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти **зобов'язані**:

- дотримуватися вимог законодавства, Статуту та Правил внутрішнього розпорядку університету, інших документів ОДЕКУ, що регулюють підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів, морально-етичні норми поведінки, встановлених університетом;

- виконувати затверджені у встановленому порядку плани підготовки та систематично звітувати про хід їх виконання на засіданні випускової кафедри чи іншого підрозділу університету, який уповноважений для цього;

- у встановлений термін захистити дисертацію (для аспірантів) або результати своїх наукових досягнень (у вигляді дисертації або монографії, або сукупності опублікованих статей – для докторантів) у спеціалізованій вченій рад.

2.3 Порядок та умови вступу до аспірантури

До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (або спеціаліста, який має стаж практичної роботи за спеціальністю).

До вступних випробувань допускаються абітурієнти, які вчасно подали всі необхідні документи для вступу згідно з Правилами прийому в аспірантуру ОДЕКУ. Приймальна комісія може відмовити абітурієнту у допуску до проходження вступних випробувань в аспірантуру виключно у зв'язку з неподанням у встановлений термін всіх або окремих документів, визначених Правилами прийому до університеті.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури, повинен включати [3]:

- особиста заява на ім'я ректора ОДЕКУ з проханням дозволити вступ до аспірантури із зазначенням назви та шифру спеціальності, форми навчання (очно, заочно);

- особистий листок по обліку кадрів з фотокарткою;

- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації);

за наявності:

- сертифікат тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікат Cambridge English Language Assessment;

- рекомендацію атестаційної комісії по захисту дипломних проектів та магістерських робіт за відповідною спеціальністю та/або рекомендаційний лист(и) (зокрема, від потенційного роботодавця та/або вченого, зацікавленого у науковій співпраці з абітурієнтом у разі його вступу до аспірантури ОДЕКУ);

- список надрукованих наукових праць;
- 2 фото (3×4);
- копії 1, 2 та 11 сторінки паспорта, а також копія ідентифікаційного коду.

У разі, якщо диплом магістра, на основі якого абітурієнт вступає в аспірантуру, здобутий у іноземному вищому навчальному закладі, абітурієнт допускається до вступних випробувань на рівні з іншими абітурієнтами. У разі успішного складання вступних випробувань вчена рада має одночасно із зарахуванням абітурієнта прийняти рішення про визнання його диплому, або надати обґрунтоване пояснення причин відмови у такому визнанні.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Перелік вступних випробувань, терміни їх проведення та методика розрахунку конкурсного балу при вступі до аспірантури ОДЕКУ визначається Правилами прийому до університету.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до університету протягом одного календарного року.

Програми вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті університету до початку прийому документів для вступу до аспірантури.

Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входять, як правило, 3-5 осіб, які призначаються наказом ректора. До складу предметних комісій включаються доктори філософії (кандидати) та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також штатні співробітники ОДЕКУ, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому в аспірантуру.

Зарахування до аспірантури проводиться наказом ректора ОДЕКУ.

Про зарахування до аспірантури або про відмову в зарахуванні до аспірантури вступнику повідомляється в п'ятиденний строк з дня прийняття прийнятною комісією відповідного рішення.

Іноземці, які прибувають в Україну з метою навчання в аспірантурі, докторантурі за кошти фізичних та юридичних осіб, зараховуються упродовж року за результатами розгляду поданих згідно з вимогами підпунктами 1, 2, 10 п. 9 Порядку організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства (затвердженого наказом МОН України від 01.11.2013 р. № 1541) документів та співбесіди з визначених Правилами прийому до ОДЕКУ предметів та мови навчання.

Зарахування на навчання в аспірантурі іноземця здійснюється за результатами співбесіди та на підставі академічних прав на продовження навчання, що надаються документом про здобутий рівень освіти в країні його походження, та врахування

балів успішності, що дають право для продовження навчання на наступному рівні вищої освіти відповідно до законодавства країни, що видала документ про здобутий рівень освіти.

Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора ОДЕКУ

призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед НТР ОДЕКУ за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультавання), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії (кандидата наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада ОДЕКУ з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду ОДЕКУ.

Рішенням Вченої ради університету аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

2.4 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом [3], що затверджуються Вченою радою університету для кожної спеціальності у встановленому порядку.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових, виконання яких оцінюється в кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС). Успішне виконання освітньо-наукової програми аспірантом передбачає отримання ним протягом навчання 240 кредитів ЄКТС (60 кредитів ЄКТС на рік). За власною ініціативою при виконанні наукової складової освітньо-наукової програми аспірант може набрати і більше кредитів.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом сумісно з науковим керівником індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з деканатом магістерської та аспірантської підготовки та затверджуються НТР протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

При формуванні індивідуальних планів підготовки в аспірантурі розробники мають в обов'язковому порядку врахувати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС освітньої складової освітньо-наукової програми. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням і з своїм науковим керівником та керівником аспірантури.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися як на базі ОДЕКУ, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ).

НТР має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується НТР.

Навчальний план аспірантури передбачає отримання аспірантом 60 кредитів ЄКТС за виконання освітньої складової освітньо-наукової програми; містить перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Успішне виконання навчального плану аспірантури є обов'язковою умовою навчання на третьому рівні вищої освіти.

Навчальний план аспірантури включає чотири складові, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибоких знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (не менш як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (4-6 кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (не менш як 6 кредитів ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи англійською мовою в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння англомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (6 - 8 кредитів ЄКТС).

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта містить загальний план підготовки дисертаційного дослідження протягом всього періоду навчання і річні плани, складені на основі загального.

В індивідуальному плані наукової роботи аспіранта визначається обсяг робіт, графік їх проведення та оцінка у кредитах ЄКТС стану підготовки розділів дисертаційної роботи, наукових публікацій, виконання апробації результатів дисертаційної роботи на наукових конференціях, семінарах, участь у виконанні науково-дослідних робіт.

У перший та другий роки навчання обов'язковий обсяг наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури встановить 30 кредитів ЄКТС на рік, на 3-4 роках – 60 кредитів ЄКТС на рік.

2.5 Атестація роботи аспіранта

Контроль роботи аспіранта здійснюється через поточну (семестрова та річна) атестацію науковим керівником та випусковою кафедрою університету [3].

Головним показником при проведенні атестації є виконання затверджених річних індивідуальних планів навчальної та наукової роботи аспіранта.

Результати атестації роботи аспіранта за підсумками навчального року обговорюються та затверджуються НТР університету.

У разі відставання з поважних причин від передбачених індивідуальним планом навчальної та наукової роботи аспіранта строків її виконання за підсумками навчального року, дозволяється за рішенням НТР (на підставі обґрунтування наукового керівника та відповідного рішення випускової кафедри) перенесення

виконання окремих запланованих завдань, у обсязі не більш 20 %, у річний план на наступний навчальний рік.

Заключна атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється відповідною спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників) та встановлюється на засіданні розширеного наукового семінару профільної випускової кафедри за затвердженою в університеті процедурою.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради як в ОДЕКУ, так й в інших вищих навчальних закладах або наукових установах.

При необхідності Вчена рада університету має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

2.6 Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в ОДЕКУ, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи (здобувачі) прикріплюються строком до п'яти років до деканату магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ в межах ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю [3].

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури ОДЕКУ згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Організацію, облік і контроль за роботою здобувачів над дисертацією здійснює деканат магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ.

Основними критеріями для прикріплення здобувача до деканату магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ є:

- наявність диплома про вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста);
- наявність опублікованих наукових праць та винаходів;
- письмовий висновок передбачуваного наукового керівника за результатами співбесіди зі здобувачем;
- висновок відповідної кафедри щодо обґрунтування прикріплення, який оформлюється протоколом засідання кафедри.

Правила та процедура прикріплення здобувачів визначаються вченою радою ОДЕКУ.

Для прикріплення здобувача до ОДЕКУ для здобуття освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою особа, яка професійно проводить наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в університеті, подає до деканату магістерської та аспірантської підготовки такі документи [3]:

- заяву на ім'я ректора про прикріплення до відповідної кафедри для виконання дисертаційної роботи на термін до п'яти років, завізовану завідувачем кафедри та майбутнім науковим керівником;
- особовий листок по обліку кадрів, заповнений особисто та завірений у відділі кадрів;
- список опублікованих наукових праць і винаходів;
- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації);
- письмовий висновок передбачуваного наукового керівника за результатами співбесіди зі здобувачем;
- характеристику за підписом керівника структурного підрозділу, у якому працює особа;
- автобіографію;
- витяг з засідання кафедри з обґрунтуванням доцільності прикріплення, відомостями про затверджену тему дисертаційної роботи і призначеного наукового керівника;
- витяг з засідання вченої ради відповідного факультету;
- копія 1, 2, 11 сторінки паспорта.

Строки подання документів для прикріплення здобувача до ОДЕКУ встановлюються такими ж, які визначені Правилами прийому до аспірантури ОДЕКУ.

Рішення про прикріплення здобувачів до деканату магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ приймається НТР та затверджується наказом ректора із зазначенням наукового керівника та строків прикріплення [3].

Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до деканату магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти університету.

Особи, прикріплені до деканату магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у розділі 2.2 цього Кодексу.

У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в ОДЕКУ та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у вищому навчальному закладі (науковій установі), до якого ця особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника;
- вступити до аспірантури ОДЕКУ або іншого вищого навчального закладу (наукової установи) для здобуття відповідного ступеня за очною (денною) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

РОЗДІЛ 3

3 НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

3.1 Науково-технічна рада

Науково-технічна рада Одеського державного екологічного університету є колегіальним дорадчим органом управління науковою і науково-технічною діяльністю університету при проректорі з наукової роботи університету, яка утворюється для обговорення найважливіших напрямів діяльності університету та погодженого вирішення питань, що належать до її компетенції [5].

У своїй діяльності рада керується законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову й науково-технічну експертизу», наказами, постановами Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, нормативними документами та стандартами, Статутом Одеського державного екологічного університету, а також Положенням про Науково-технічну раду Одеського державного екологічного університету [5].

Науково-технічна рада сприяє вирішенню завдань по:

- визначенню стратегії і тактики наукової діяльності науково-дослідної частини університету (НДЧ);
- аналізу проблем наукової діяльності університету;
- розвитку міжнародної наукової діяльності університету;
- розробці й впровадженню методологічних засад наукових досліджень;
- формуванню пріоритетів науково-технічного розвитку університету;
- розробці заходів щодо удосконалення наукової та міжнародної діяльності;
- підвищенню наукового рівня результатів досліджень та їх впровадженню;
- аналізу наукового рівня і якості виконання науково-дослідних робіт (НДР), відповідності їх результатів технічним завданням;
- аналізу результатів та удосконаленню діяльності аспірантури і докторантури університету;
- обговорення і затвердження планів роботи НДЧ, міжнародного відділу, організаційного відділу, Ради з науково-дослідної роботи студентів, Ради молодих вчених, заслуховування їх звітів про виконану роботу;
- організації та проведенню в університеті наукових і науково-технічних конференцій, виставок, конкурсів, олімпіад та інших наукових заходів.

Науково-технічна рада виконує такі функції:

- розгляд концепцій, програм та пропозицій з перспективних напрямків розвитку наукової діяльності за напрямками спеціалізації університету;
- визначення науково-технічної політики університету;
- розгляд планів та звітів з напрямків роботи НДЧ, кафедр, Ради молодих вчених, Ради з науково-дослідної роботи студентів університету, міжнародного відділу;
- розгляд та затвердження тематик, технічних завдань, планів і звітів з НДР, які виконуються або пропонуються до виконання в університеті;
- оцінки проміжних та остаточних результатів науково-дослідних робіт, які виконуються в університеті в рамках програм різних рівнів, тематичного плану Міністерства освіти і науки, за грантами, госпдоговорами з замовниками, на кафедрах, у складі міжнародних консорціумів;

- підготовка рекомендацій щодо підвищення якості та наукового рівня результатів НДР, які виконуються в університеті, удосконалення форм і методів управління науково-дослідною роботою в університеті, підвищення технічного, методичного та інформаційного забезпечення НДР;
- розгляд питань, що стосуються організації діяльності аспірантури і докторантури, спеціалізованих вчених рад університету;
- розгляд організаційних питань, звітів та рішень науково-технічних конференцій, семінарів, конкурсів, олімпіад, які проводяться в межах університету;
- координація та організація взаємодії НДЧ університету з науковими підрозділами інших ВНЗ, науково-дослідними установами Національної академії наук України, міністерств та відомств в межах спільних наукових програм, угод про співробітництво;
- розгляд кандидатів, за поданням кафедр університету, деканату магістерської і аспірантської підготовки та відповідних рад, щодо отримання стипендій, премій і т.і. студентами, молодими вченими та науково-педагогічними працівниками університету за активну і результативну науково-дослідну роботу;
- розгляд та обговорення поточних питань організації наукової та науково-технічної діяльності університету.

НТР працює за планом, який складається на навчальний рік на основі пропозицій проректора з наукової роботи, НДЧ, Ради молодих вчених, Ради з науково-дослідної роботи студентів, міжнародного відділу, Деканату магістерської та аспірантської підготовки, кафедр університету. Пропозиції до плану роботи розглядаються на засіданні НТР, розроблений план роботи на поточний навчальний рік подається на затвердження ректору університету до 30 вересня.

Засідання НТР проводяться один раз на місяць. Порядок денний засідань НТР розробляє Вчений секретар НТР та затверджує Голова НТР. Питання порядку денного засідання НТР визначаються відповідно до плану роботи НТР.

Окремі питання, що виникають у процесі діяльності НДЧ та кафедр університету і не входять до плану роботи НТР, можуть включатися до порядку денного за згодою Голови НТР або для їх розгляду може бути призначене позапланове засідання НТР.

Підготовлені доповідачами відповідно до порядку денного матеріали для розгляду на засіданні НТР подаються Голові НТР або його заступнику, Вченому секретареві для узагальнення за 10 днів до засідання НТР. Для підготовки окремих питань, Головою можуть призначатися експерти або експертні групи зі складу НТР за напрямками науково-технічної діяльності.

Для оперативного розгляду та експертизи науково-технічних проєктів зі складу НТР призначається науково-експертна група, яка працює на постійній основі. Висновки експертної групи набувають чинності після затвердження на засіданні НТР.

Матеріали для розгляду на позаплановому засіданні НТР або з питань, які не входять до плану роботи НТР, подаються Вченому секретареві або Голові НТР не пізніше, ніж за 3 дні до засідання НТР.

На засідання НТР можуть бути запрошені фахівці університету та інших організацій.

Про час і порядок денний засідання НТР її членам, а також доповідачам за кожним питанням порядку денного повідомляється персонально за 3 дні до засідання НТР.

Підготовка технічних засобів для демонстрації матеріалів на засіданнях НТР, узгодження місця проведення засідання, інші організаційні заходи здійснюються під керівництвом Вченого секретаря НТР. Відповідні структурні підрозділи повинні надавати йому підтримку у вирішенні організаційних питань.

НТР має право ухвалювати рішення, якщо на засіданнях присутня половина її складу. Рішення НТР ухвалюються відкритим голосуванням простою більшістю членів НТР, присутніх на засіданні або таємним голосуванням, якщо цього потребує процедура.

Кожне засідання НТР протоколюється Вченим секретарем. Протягом 15 днів після засідання Вчений секретар складає друкований варіант протоколу засідання, який затверджує Голова НТР.

Рішення НТР набирають чинності після затвердження їх проректором з наукової роботи.

Науково-технічна рада утворюється за наказом ректора строком на 2 роки з числа провідних вчених університету. Очолює НТР проректор з наукової роботи університету. До складу Ради включаються також начальник НДЧ, декан магістерської та аспірантської підготовки, голова Ради з науково-дослідної роботи студентів, голова Ради молодих вчених університету, Вчений секретар. Персональний склад ради затверджується наказом ректора за поданням проректора з наукової роботи.

Заступник Голови та Вчений секретар призначаються Головою НТР з осіб, які входять до її складу.

Голова НТР діє від імені Науково-технічної ради й зобов'язаний забезпечувати виконання завдань і функцій, покладених на НТР та відповідає за організацію роботи НТР.

За відсутності Голови НТР його права та обов'язки покладаються на заступника.

Вчений секретар НТР проводить організаційну роботу, яка забезпечує планомірну та ефективну діяльність НТР; здійснює контроль за підготовкою матеріалів до засідань НТР, веде протоколи засідань, опрацьовує проекти рішень, здійснює контроль за виконанням планів і рішень НТР, готує річні звіти про діяльність НТР.

3.2 Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Одеського державного екологічного університету

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Одеського державного екологічного університету (НТ ОДЕКУ) є самоврядним, добровільним, колегіальним об'єднанням та частиною системи громадського самоврядування Університету, яка забезпечує захист прав та інтересів осіб, які навчаються та працюють в Університеті, його структурних підрозділах – Гідрометеорологічному інституті, науково-дослідній частині, факультетах щодо питань наукової діяльності, підтримки наукоємних ідей, інновацій та обміну знаннями [6].

Членами НТ ОДЕКУ можуть бути особи віком до 35 років (для докторантів – 40 років), які навчаються або працюють в Університеті.

У своїй діяльності НТ ОДЕКУ керується Конституцією України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість дотримання яких надана Верховною Радою України, Законами України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», іншим законодавством України, підзаконними нормативними актами, рішеннями Університету та Факультетів, Статутом Університету та Положенням про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Одеського державного екологічного університету [6].

НТ ОДЕКУ діє на принципах:

- верховенства наукової творчості та наукового співробітництва;
- добровільності, колегіальності, відкритості;
- рівності права осіб, які навчаються та/або працюють, на участь у діяльності

НТ ОДЕКУ.

Метою НТ ОДЕКУ є всебічне сприяння розвитку науки, науковій, винахідницькій та іншій творчій діяльності у молодіжному середовищі шляхом створення умов для розкриття і розвитку наукового та творчого потенціалів молоді, формування сучасного наукового світогляду, ініціювання нових знань та використання результатів наукових досліджень для вирішення актуальних проблем розвитку різних галузей економіки України, їх гідрометеорологічного забезпечення, екології та охорони навколишнього середовища.

Основними завданнями НТ ОДЕКУ є:

- пошук і підтримка науково талановитої молоді серед осіб, які навчаються та працюють в Університеті, залучення їх до наукової роботи та інноваційної діяльності;

- підвищення якості науково-дослідної роботи студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених шляхом впровадження у науково-освітній процес сучасних методик і навичок проведення самостійних наукових досліджень для вирішення актуальних науково-практичних та теоретичних проблем;

- створення організаційних, методичних, матеріальних, технічних умов для реалізації наукових ініціатив студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених;

- популяризація серед студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених досягнень науки і техніки;

- організація та проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних, університетських наукових, науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів за участю молодих вчених, студентів;

- сприяння розвитку міжвузівського та міжнародного наукового співробітництва.

Відповідно до мети та завдань діяльності НТ ОДЕКУ здійснює такі функції:

- залучає обдаровану молодь та молодих науковців Університету і Факультетів до наукової роботи наукових гуртків, семінарів, проблемних наукових груп, кафедр, науково-дослідних лабораторій, виконання науково-дослідних робіт в лабораторіях науково-дослідної частини та на кафедрах ОДЕКУ;

- долучається до організації та проведення наукових, науково-практичних та освітніх наукових заходів (конференцій, семінарів, форумів, виставок, круглих столів, літніх шкіл, лекцій, дебатів, інтелектуальних ігор, зустрічей з відомими науковцями, презентацій наукових проектів тощо);

- узагальнює і поширює позитивний досвід наукової роботи осіб, які навчаються та працюють в ОДЕКУ;
- популяризує наукову та науково-дослідну роботу та висвітлює наукову діяльність студентів, аспірантів, докторантів, молодих вчених у засобах масової інформації, у т.ч. на сайті в мережі Інтернет та у виданнях ОДЕКУ;
- сприяє обміну інформацією між молодими вченими та дослідниками, виданню друкованих наукових праць осіб, які навчаються і працюють в ОДЕКУ, у тому числі шляхом випуску друкованих та електронних збірників матеріалів, тез доповідей на конференціях;
- вносить пропозиції щодо преміювання та інших форм заохочення студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених за вагомі досягнення у науково-дослідній роботі та інноваційній діяльності;
- бере участь у погодженні рішення про відрахування з аспірантури Університету осіб, які здобувають ступінь доктора філософії та їх поновлення на навчання;
- взаємодіє з кафедрами, науково-дослідною частиною, адміністрацією Університету й Факультетів, радами молодих вчених та науковими товариствами інших вищих навчальних закладів України та зарубіжжя, науковими та науково-дослідними установами НАН України, національних галузевих академій наук та відомчої підпорядкованості, громадськими і державними організаціями з питань наукової роботи студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, розвитку міжвузівського та міжнародного наукового співробітництва;
- представляє інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених перед адміністрацією Університету та іншими організаціями з питань наукової роботи та розвитку наукової кар'єри;
- поширює серед осіб, які навчаються в ОДЕКУ, інформацію про проведення наукових і освітніх заходів Університету, інших вищих навчальних закладів, наукових організацій і установ України й зарубіжжя;
- сприяє участі кращих студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету у наукових грантах і програмах, отриманні відповідних стипендій для стимулювання індивідуальних наукових досліджень;
- налагоджує зв'язки з благодійними фондами, спонсорами для підтримки діяльності НТ ОДЕКУ;
- розробляє та приймає документи, що регламентують організацію та діяльність НТ ОДЕКУ, у тому числі плани, звіти;
- готує та подає до адміністрації Університету та його структурних підрозділів – Факультетів пропозиції щодо розвитку та удосконалення наукової і творчої діяльності студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, у тому числі щодо впровадження інноваційних форм роботи у навчальний процес;
- готує та подає обґрунтовані пропозиції до адміністрації Університету та його структурних підрозділів – Факультетів щодо складу представницьких делегацій НТ ОДЕКУ для навчального, наукового та інших видів обміну в Україні та за кордоном;
- надає пропозиції до формування кошторису поточних надходжень і витрат Університету для провадження діяльності НТ ОДЕКУ;
- здійснює іншу діяльність, що відповідає меті та завданням НТ ОДЕКУ і не суперечить законодавству України, Статуту ОДЕКУ і цьому Положенню.

3.2.1 Організація роботи

Організаційна структура НТ ОДЕКУ складається з вищих органів управління та базових осередків.

Вищими органами управління НТ ОДЕКУ є Рада НТ ОДЕКУ та колегіальний виконавчий орган – правління НТ ОДЕКУ.

Базовими осередками НТ ОДЕКУ є НТ факультетів. Принципи організації діяльності наукових товариств факультетів визначаються відповідними рішеннями Вчених рад факультетів.

Для організації ефективної роботи НТ ОДЕКУ з урахуванням потреб, інтересів, можливостей і здібностей різних груп представників молодіжного наукового середовища Університету у складі НТ ОДЕКУ та його базових осередків формуються:

- студентський сектор, який очолюється завідуючим сектору, що обирається з числа членів НТ ОДЕКУ – студентів Університету, підготовка яких здійснюється на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти;

- сектор аспірантів, докторантів та молодих вчених, очолюваний завідуючим сектору, який обирається з числа осіб-членів НТ ОДЕКУ, які навчаються або працюють в Університеті та мають або здобувають науковий ступінь.

Органи управління НТ факультету узгоджують свою діяльність з вищими органами управління НТ ОДЕКУ та підзвітні їм.

НТ ОДЕКУ активно працює над створенням єдиного наукового простору в Університеті шляхом взаємодії та координації роботи базових осередків товариства на Факультетах.

НТ ОДЕКУ активно взаємодіє з науково-дослідною частиною, організаційним відділом Університету, кафедрами щодо інформаційної підтримки науково-пошукової діяльності, одержання та поширення інформації про наукові заходи, які проводяться в Україні та за її межами.

Студентський сектор НТ ОДЕКУ тісно взаємодіє, координує свою діяльність, отримує організаційну та адміністративну підтримку Ради з науково-дослідної роботи студентів, Деканатом магістерської та аспірантської підготовки Університету.

3.2.2 Права та обов'язки членів НТ ОДЕКУ

Члени НТ ОДЕКУ мають право:

- обирати і бути обраними до виборних органів НТ ОДЕКУ;

- вільно висловлювати та подавати пропозиції при обговоренні питань діяльності НТ ОДЕКУ;

- брати активну участь у регіональних, всеукраїнських, міжнародних конкурсах, а також у роботі конференцій, круглих столів, літніх шкіл та інших наукових та освітніх заходах;

- бути рекомендованими на нагородження преміями, стипендіями, подяками, державними нагородами й іншими видами відзнак і нагород відповідно до чинного законодавства, нормативно-правових документів МОН, Статуту та діючих положень і наказів Університету;

- подавати пропозиції щодо різних видів заохочення студентів–переможців і призерів наукових змагань, олімпіад, конкурсів та кращих наукових керівників-організаторів студентської наукової роботи;

- подавати пропозиції та бути обраними до складу представницьких делегацій НТ ОДЕКУ для академічного, наукового (стажування) та інших видів обміну в Україні та за кордоном;

- отримувати методичну, інформаційну та іншу допомогу для реалізації своїх ініціатив;

- отримувати вичерпну інформацію щодо діяльності НТ ОДЕКУ;

- виконувати рішення органів НТ ОДЕКУ;

- вимагати від керівних органів НТ ОДЕКУ виконання своїх обов'язків, визначених у Положенні.

Члени НТ ОДЕКУ зобов'язані:

- дотримуватися вимог Положень, що регламентують діяльність НТ ОДЕКУ;

- сумлінно та своєчасно виконувати обов'язки, покладені на них НТ ОДЕКУ;

- виконувати рішення органів управління НТ ОДЕКУ та НТ факультетів;

- подавати звіт про свою роботу на вимогу керівних органів Наукового товариства;

- активно брати участь у науковій роботі, виступати з доповідями на заходах, організованих НТ ОДЕКУ;

- надавати керівним органам Наукового товариства інформацію, необхідну для вирішення питань, пов'язаних з його діяльністю;

- пропагувати діяльність Наукового товариства, сприяти підвищенню престижу та авторитету Університету.

3.2.3 Членство в Науковому товаристві студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

Членами НТ ОДЕКУ можуть стати особи, які навчаються або працюють в ОДЕКУ, активно займаються науковою діяльністю та виявили бажання працювати в науковому товаристві.

Рішення про прийняття у члени ухвалюється Правлінням НТ ОДЕКУ на підставі заяви, поданої на ім'я Голови Наукового товариства, і набуває чинності з моменту його ухвалення.

У НТ ОДЕКУ відсутня система членських внесків чи інших обов'язкових платежів.

Припинення членства здійснюється за особистою заявою на ім'я Голови або за рішенням Правління НТ ОДЕКУ.

Член, діяльність якого суперечить основним принципам НТ ОДЕКУ або цьому Положенню, виключається із складу учасників НТ ОДЕКУ.

У разі припинення особою навчання або роботи в Університеті його членство в НТ ОДЕКУ автоматично припиняється, крім випадків, передбачених цим Положенням.

Члени НТ ОДЕКУ зберігають свої повноваження під час академічної відпустки, після отримання диплома бакалавра або магістра за умови продовження навчання в Університеті на новому освітньому рівні чи в докторантурі.

Особам, які мають особливі заслуги перед НТ ОДЕКУ або зробили важливі досягнення чи відкриття в науці, рішенням Ради НТ ОДЕКУ може надаватись статус почесного члена НТ ОДЕКУ. Почесний член має ті ж самі права, які визначені для членів НТ ОДЕКУ, окрім права голосування та не може бути обраний на керівні посади НТ ОДЕКУ.

3.2.4 Рада Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

Рада НТ ОДЕКУ (далі – Рада) є вищим представницьким органом НТ ОДЕКУ, що в межах своєї компетенції визначає загальні засади функціонування НТ ОДЕКУ та здійснює контроль за діяльністю Правління НТ ОДЕКУ (далі – Правління).

Членами Ради є делегати від Університету та Факультетів за квотою:

- 3 представника з числа докторантів, аспірантів від Університету;
- 1 представник з числа штатних працівників науково-дослідної частини університету (молодий вчений);
- 4 представника від кожного факультету (у т.ч. 2 – молодих вчених, 2 – студента Наукового товариства факультету).

Рада вважається правомочною, якщо кількість присутніх складає не менше половини її повного складу. Право голосу на зборах Ради мають усі її члени.

Члени Ради голосують особисто. Кожен член Ради має один голос. Рішення Ради приймаються простою більшістю голосів, окрім випадків, передбачених цим Положенням. У випадку рівного розподілу голосів голос Голови НТ ОДЕКУ є вирішальним.

Рішення про припинення діяльності НТ ОДЕКУ, дострокове припинення повноважень Голови, заступника Голови, членів Правління приймаються не менше, ніж 3/4 від кількості присутніх на зборах Ради.

До компетенції Ради належить вирішення усіх питань діяльності НТ ОДЕКУ.

До виключної компетенції Ради відноситься:

- внесення змін і доповнень до Положення про НТ ОДЕКУ і подання їх на затвердження зборами (конференцією) трудового колективу Університету;
- затвердження документів, що визначають структуру та порядок функціонування Правління;
- прийняття рішення про утворення органів НТ ОДЕКУ та їх ліквідацію;
- визначення основних напрямів діяльності НТ ОДЕКУ;
- затвердження, за поданням Голови НТ ОДЕКУ, щорічного плану діяльності НТ ОДЕКУ, внесення до нього змін та доповнень;
- обрання голови, заступників голови та секретаря НТ ОДЕКУ, а також дострокове припинення їх повноважень;
- призначення членів Правління та інших органів товариства, рішення про формування яких прийнято Радою НТ ОДЕКУ, а також дострокове припинення їх повноважень;
- затвердження регламенту Ради та Правління;
- заслуховування щорічного звіту Голови НТ ОДЕКУ про діяльність товариства;
- затвердження за поданням Правління символіки НТ ОДЕКУ;
- прийняття рішення про припинення діяльності НТ ОДЕКУ.

Рада може делегувати Правлінню свої права та повноваження з вирішення всіх питань, крім питань, що належать до її виключної компетенції.

Рада може збиратися на чергові та позачергові засідання. Позачергове засідання скликається рішенням Правління за вимогою учасників Ради, або у випадку припинення повноважень Голови.

Про час і місце проведення засідання Ради її члени повідомляються не пізніше, ніж за тиждень до її проведення.

Чергове засідання Ради скликається Головою щорічно в жовтні та травні місяці.

Позачергове засідання Ради скликається Правлінням за своїм рішенням або за вимогою керівництва ОДЕКУ.

Головує на засіданні Ради Голова НТ ОДЕКУ або, в разі його відсутності та припинення повноважень, його заступник.

Секретар НТ ОДЕКУ веде та зберігає протоколи засідань. Протокол засідання Ради підписується Головою та секретарем, його копія направляється до Деканату магістерської та аспірантської підготовки Університету.

Рішення Ради НТ ОДЕКУ обов'язкові до виконання всіма його членами.

Голова НТ ОДЕКУ:

- організує роботу НТ ОДЕКУ, її Ради та Правління;
- розподіляє обов'язки серед членів правління НТ ОДЕКУ;
- представляє інтереси НТ ОДЕКУ в науково-технічній та вченій радах Університету, в усіх структурних підрозділах Університету, а також організаціях та установах в Україні та за її межами з питань, що стосуються компетенції НТ ОДЕКУ;
- від імені НТ ОДЕКУ, ініціює ухвалення та розрив угод, здійснює поточну діяльність в інтересах НТ ОДЕКУ, передбачену конкретними проектами, програмами та угодами;
- відповідає за розробку плану роботи НТ ОДЕКУ, належне ведення документації, підготовку звітів та надання необхідної інформації щодо діяльності НТ ОДЕКУ;
- розробляє тематику організаційних, наукових та освітніх заходів, зокрема, наукових конференцій, семінарів, симпозіумів, круглих столів спільно з членами Правління;
- подає на розгляд та затвердження Правління склад делегацій, які представляють НТ ОДЕКУ на наукових форумах, семінарах, круглих столах та інших заходах.
- ініціює від імені НТ ОДЕКУ прийняття рішень Вченою радою, адміністрацією Університету, укладання угод про фінансування діяльності НТ ОДЕКУ за рішенням Правління;
- здійснює поточний контроль за фінансуванням НТ ОДЕКУ згідно з рішеннями Вченої ради Університету та укладеними угодами;
- здійснює поточний контроль за цільовим використанням отриманих НТ ОДЕКУ коштів.

Секретар НТ ОДЕКУ:

- підтримує наукові зв'язки з вітчизняними, закордонними та міжнародними організаціями аналогічного профілю;
- організаційно, інформаційно та технічно забезпечує зв'язки між НТ ОДЕКУ різних структурних підрозділів – факультетів;
- веде протоколи засідань, наукове листування та займається діловодством НТ ОДЕКУ.

3.2.5 Правління Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

Правління є постійно діючим колегіальним виконавчим органом, який виконує координаційні функції щодо узгодження діяльності НТ ОДЕКУ.

Правління формується на демократичних засадах шляхом прямого відкритого голосування делегатів Ради членів НТ ОДЕКУ строком на два роки.

Склад правління НТ ОДЕКУ: голова НТ ОДЕКУ, завідувач студентського сектору НТ ОДЕКУ, завідувач сектору аспірантів, докторантів та молодих вчених НТ ОДЕКУ, голови НТ Факультетів, секретар НТ ОДЕКУ.

Засідання Правління відбуваються не менше, ніж раз на два місяці. Позачергові засідання Правління проводяться за вимогою голови НТ ОДЕКУ.

Правління має право приймати рішення кваліфікованою більшістю голосів за наявності 3/4 його членів, які оформлюються протоколом.

Рішення Правління обов'язкові до виконання всіма членами НТ ОДЕКУ.

Правління НТ ОДЕКУ:

- узагальнює пропозиції щодо основних напрямів діяльності НТ ОДЕКУ на поточний рік та подає їх на затвердження Раді НТ ОДЕКУ;

- затверджує необхідні документи організаційної діяльності НТ ОДЕКУ, які не належать до виключної компетенції Ради НТ ОДЕКУ;

- розглядає питання, пов'язані із зарахуванням до НТ ОДЕКУ та виводом із нього;

- надає пропозиції про обрання до НТ ОДЕКУ Почесних членів;

- затверджує склад делегацій, які представляють НТ ОДЕКУ на наукових форумах, семінарах, круглих столах та інших заходах;

- розглядає питання, які виносяться на обговорення за ініціативою членів Правління;

- здійснює контроль за виконанням рішень Ради НТ ОДЕКУ;

- співпрацює з кафедрами, науково-технічною, навчально-методичною та Вченою радою Університету та Факультетів, деканатом магістерської та аспірантської підготовки, Радою з науково-дослідної роботи студентів;

- надає пропозиції та обґрунтування стипендіальній комісії Університету та Інститутів щодо преміювання (відзначення) студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених за результатами особистих досягнень у науковій роботі (за погодженням із проректором з наукової роботи, або деканом магістерської та аспірантської підготовки);

- вирішує інші питання, що стосуються поточної діяльності НТ ОДЕКУ.

3.2.6 Забезпечення діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

Адміністрація Університету не має права втручатися в діяльність НТ ОДЕКУ, крім випадків, коли така діяльність суперечить законодавству, Статуту Університету, чинному Положенню чи завдає шкоди інтересам Університету.

Адміністрація Університету та його структурних підрозділів (Факультетів) має право:

- отримувати інформацію про діяльність НТ ОДЕКУ (плани, звіти, копії протоколів засідань, інформацію про поточну діяльність тощо);

- скликати позачергове засідання Ради НТ ОДЕКУ у випадках недотримання органами НТ ОДЕКУ чинного законодавства, Статуту ОДЕКУ, або норм Положення;

- брати участь у заходах, що проводять органи НТ ОДЕКУ.

Ректор, адміністрації Університету та факультетів:

- всебічно сприяє діяльності НТ ОДЕКУ;
- створює умови, необхідні для ефективної діяльності НТ ОДЕКУ (надає приміщення, меблі, оргтехніку, забезпечує телефонним зв'язком, постійним доступом до Інтернету, відводить місця для встановлення інформаційних стендів тощо);
- надає інформаційну, правову, фінансову, матеріальну та інші види підтримки активної діяльності НТ ОДЕКУ.

Органи студентського самоврядування Університету:

- сприяють діяльності студентського сектора НТ ОДЕКУ;
- надають інформаційну, правову, фінансову (30 % від загального обсягу фінансування органів студентського самоврядування) та інші види підтримки діяльності студентського сектора НТ ОДЕКУ.

Координація, нагляд та контроль за діяльністю НТ ОДЕКУ та його органів покладається на проректора з наукової роботи, декана магістерської та аспірантської підготовки Університету, начальника науково-дослідної частини, заступників деканів з міжнародних зв'язків Факультетів.

Фінансовою основою діяльності Наукового товариства є кошти, визначені Вченою радою Університету та отримані самим НТ ОДЕКУ у спосіб, що не суперечить чинному законодавству, Статуту ОДЕКУ та цьому Положенню.

3.3 Факультет магістерської та аспірантської підготовки ОДЕКУ

Факультет магістерської та аспірантської підготовки (МАП ОДЕКУ) – є основним навчально-науковим структурним підрозділом Одеського державного екологічного університету і підпорядковується проректору з наукової роботи.

МАП ОДЕКУ створюється, реорганізується чи припиняє свою діяльність наказом ректора ОДЕКУ, який видається на основі рішення Вченої ради університету.

У своїй діяльності МАП ОДЕКУ керується Законом України «Про вищу освіту» та нормативними актами Міністерства освіти і науки України, рішеннями Вченої ради ОДЕКУ, організаційно-розпорядчими документами адміністрації університету, ради інституту.

Право на реалізацію освітньої діяльності МАП ОДЕКУ має з моменту отримання ліцензії на відповідні спеціальності.

МАП ОДЕКУ не є юридичною особою.

Зміст та регламентацію роботи МАП ОДЕКУ визначають річні та перспективні плани роботи інституту.

Діяльність факультету спрямована на якісну підготовку й проведення навчального процесу з урахуванням сучасних досягнень науки і практики в напрямках відповідних галузей знань.

Факультет МАП на рівні структурної одиниці Університету реалізує функцію організації та управління підготовкою здобувачів вищої освіти за магістерським рівнем вищої освіти, а також за освітньо-науковим рівнем доктора філософії та науковим рівнем доктора наук.

Факультет забезпечує підготовку фахівців на денній, заочній формах навчання за рівнями вищої освіти «магістр».

Об'єктами управління факультету є процеси:

- організації навчальної, навчально-методичної, виховної та науково-дослідної роботи кафедр, безпосередньо підпорядкованих факультету;

- координації діяльності інших кафедр, які забезпечують навчальний план з напрямів підготовки спеціальностей за магістерськими програмами;
- налагодження та розвитку міжнародного співробітництва;
- сприяння створенню необхідних соціально-побутових умов для студентів та аспірантів.

Основними завданнями МАП ОДЕКУ є:

- провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти освітнього рівня «магістр» за обраними ними спеціальностями;
- забезпечення якості освітнього процесу відповідно до стандартів вищої освіти;
- провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу,
- підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації і використання отриманих результатів в освітньому процесі;
- формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання,
- утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;
- забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;
- створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;
- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;
- поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;
- налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури;
- вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці;
- розробка заходів з адаптації галузей економіки на державному, регіональному та місцевому рівнях до негативних наслідків змін клімату, що відбуваються.

Основними напрямами діяльності МАП ОДЕКУ є:

- підготовка згідно з державним замовленням і договірними зобов'язаннями висококваліфікованих фахівців освітньо-наукового рівня вищої освіти за ліцензованими програмами;
- проведення фундаментальних, пошукових, прикладних наукових досліджень у галузях гідрометеорології, геофізики, моніторингу та охорони навколишнього середовища;
- реалізація стандартів вищої освіти, розробка освітніх програм у відповідності до потреб навчального процесу та замовників кадрів;
- здійснення профорієнтаційної роботи, проведення своєчасного аналізу підготовки кадрів із спеціалізацій в Університеті, сприяння працевлаштуванню випускників;

- інтенсифікація процесу навчання, впровадження в навчальний процес новітніх освітніх технологій;
- підготовка пропозицій по відкриттю нових спеціалізацій в Університеті у відповідності до потреб регіону;
- інтеграція навчального процесу та майбутньої професійної діяльності студентів, визначення баз проходження виробничих практик студентів;
- забезпечення ефективної діяльності кафедр інституту, стабільності та наступності поколінь науково-педагогічних кадрів, створення умов для росту їх професійної майстерності;
- підвищення результативності науково-дослідної діяльності кафедр та науково-дослідної роботи студентів;
- поширення наукових знань, в першу чергу - в галузі екології, гідрометеорології та сталого розвитку, провадження науково-методичної, культурно-просвітницької, інформаційної, видавничої, спортивної, фізкультурно-оздоровчої та туристично-рекреаційної діяльності;
- відкриття нових спеціальностей і спеціалізацій згідно з потребами галузей економіки, суспільства та особистості;
- надання особам, що навчаються в університеті та інших вищих навчальних закладів можливостей одночасного опанування іншої освітньої (освітньо-наукової) програми;
- формування органів студентського самоврядування, сприяння студентським організаціям у забезпеченні норм та нормативів соціально-побутових умов навчання та проживання студентів у гуртожитках;
- удосконалення методів і форм виховної роботи зі студентською молоддю, посилення ролі кураторів у процесі виховання студентів.
- організація профорієнтаційної роботи, прийому громадян України та інших держав із спеціальностей в межах ліцензії Міністерства освіти і науки.

Основною метою діяльності факультету МАП є забезпечення необхідних умов для отримання здобувачами магістерського рівня вищої освіти, якісної підготовки наукових спеціалістів вищої кваліфікації, яка ґрунтується на сучасному рівні знань та наукових досліджень, а також виховання професіоналів, що спроможні успішно працювати в конкурентному середовищі в Україні та за її межами.

3.3.1 Права і повноваження МАП ОДЕКУ

Права факультету реалізуються через права його декана. Декан факультету має такі права і повноваження:

- сприяння формуванню кадрового складу та штатного розпису кафедр факультету;
- здійснення повного циклу навчальної, наукової та виховної роботи;
- ухвалення навчальних планів, робочих навчальних планів та навчальних програм з дисциплін спеціальностей Університету;
- контроль за дотриманням графіку навчального процесу та розкладу навчальних занять, які проводяться зі студентами в Університеті;
- допуск студентів до екзаменаційної сесії та державної атестації;
- переведення студентів на наступний рік навчання, продовження термінів складання сесій, надання академічних відпусток;
- призначення студентам стипендій та представлення студентів за успіхи у навчанні, науковій роботі, громадському житті інституту, спортивні результати,

- участь у спортивно-масовій роботі до різних форм морального та (або) матеріального заохочення, внесення пропозицій адміністрації університету по накладанню стягнень чи відрахуванню студентів факультету;
- представлення викладачів та співробітників до матеріального та (або) морального заохочення, внесення пропозицій адміністрації університету по накладанню стягнень на працівників інституту;
- визначення баз для проведення практик, організація та контроль проведення практик;
- доуніверситетська та профорієнтаційна підготовка абітурієнтів;
- організація виховної роботи зі студентами, в тому числі в закріплених за інститутом гуртожитках;
- формування пропозицій щодо складу приймальних (фахових) комісій;
- участь у державних, міжнародних програмах, конкурсах, фондах;
- подання пропозицій щодо участі в загальноуніверситетських проектах;
- ініціювання проведення конференцій, семінарів, симпозіумів тощо;
- забезпечення діловодства та документообігу деканату;
- проведення заходів з безпеки життя і здоров'я студентів та співробітників при проведенні навчальних занять у приміщеннях Університету;
- встановлення окремим студентам індивідуального графіку навчання.

Управління МАП ОДЕКУ здійснюється у відповідності до діючого законодавства та Статуту університету.

Керівництво МАП ОДЕКУ здійснює декан, який обирається Вченою радою ОДЕКУ та не може перебувати на цій посаді більш як два строки.

Керівник МАП ОДЕКУ повинен мати науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання відповідно до профілю деканату.

3.3.2. Учасники навчального процесу МАП ОДЕКУ

До числа учасників навчального процесу на факультеті зараховуються особи відповідно до чинних правил прийому на навчання для здобуття рівня вищої освіти магістр та доктор філософії (далі - студент). Навчання студентів може здійснюватися з відривом та без відриву від виробництва. Студентам, які навчаються на денній формі (за державним замовленням) та мають необхідний бал, виплачується стипендія. Студенти можуть навчатися за індивідуальним графіком навчання у відповідності до діючого в ОДЕКУ Положення.

Студенти беруть участь у діяльності факультету та Університету і мають права, передбачені чинним законодавством. Студенти можуть обирати і бути обраними до вченої ради факультету. Студенти можуть створювати органи самоврядування та приймати рішення в межах їх компетенції.

Студенти зобов'язані у встановлені строки виконувати навчальні плани та дотримуватися вимог «Положення про організацію навчального процесу в ОДЕКУ». За невиконання навчальних планів за семестр з неповажних причин, у відповідності до «Положення про організацію навчального процесу в ОДЕКУ», а також за порушення Правил внутрішнього розпорядку ОДЕКУ на студентів накладаються дисциплінарні стягнення, в тому числі студенти відраховуються з університету за наказом ректора.

3.4 Відділ аспірантури та докторантури

Відділ аспірантури та докторантури є структурним підрозділом Одеського державного екологічного університету і в своїй роботі керується чинним

законодавством України, Статутом ОДЕКУ, Положенням про організацію навчального процесу в Одеському державному екологічному університеті. Учасниками освітньо-наукового процесу згідно зі ст. 52 Закону України «Про вищу освіту» є: здобувачі вищої освіти – аспіранти, докторанти; керівні науково-педагогічні та педагогічні працівники, спеціалісти; представники підприємств, установ і організацій, які беруть участь у навчально-виховному процесі. Підготовка докторів філософії здійснюється за денною та заочною формою навчання за спеціальностями згідно з ліцензією.

Головним завданням діяльності відділу є: реалізація права громадян на здобуття вищої освіти; забезпечення умов для оволодіння системою знань; забезпечення умов для самореалізації особистості; забезпечення потреб суспільства і держави у кадрах вищої кваліфікації.

Відділ аспірантури та докторантури організує навчальний процес підготовки докторів філософії – в аспірантурі, докторів наук – в докторантурі. Проводить щорічний прийом вступників до аспірантури та докторантури й оформляє згідно з встановленим порядком необхідні документи, передає їх на розгляд приймальної комісії. Забезпечує ефективну роботу приймальної екзаменаційної комісії.

За результатами проведених іспитів готує проекти наказів про зарахування до аспірантури, а також пропозиції щодо навчання (відрахування) з аспірантури.

Призначає стипендію відповідно до чинного законодавства. Проводить контроль за своєчасним виконанням плану підготовки кандидатських та докторських дисертацій в університеті, за своєчасним призначенням керівників та затвердженням тем дисертаційних робіт аспірантам та докторантам, за своєчасним проведенням атестацій докторантів, аспірантів, за виконанням індивідуальних планів аспірантів, здобувачів, та відвідування ними всіх видів занять, консультує аспірантів, докторантів, здобувачів з питань їхніх прав та обов'язків, діючих правил і порядку оформлення дисертаційних робіт.

3.5 Спеціалізовані Вчені ради ОДЕКУ

Одеський державний екологічний університет який був створений на базі Одеського гідрометеорологічного інституту ОГМІ (наказ Міністерства України № 524 від 5 березня 2001 року), при якому спеціалізована вчена рада по присудженню наукового ступеня кандидата географічних наук функціонувала ще з 1976 р., а у 1990 р. отримала статус регіональної. Постановою президії Головної ради ВАК України № 27 від 15 квітня 1993 р. на базі Одеського гідрометеорологічного інституту почала працювати спеціалізована вчена рада Д 41.090.01 по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора географічних наук зі спеціальностей 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія та 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія. Перелік спеціальностей поступово розширювався і спеціалізована вчена рада при ОГМІ отримала право присуджувати наукові ступені доктора та кандидата географічних наук також із таких спеціальностей, як 11.00.08 – океанологія та 03.00.16 – екологія, яка у подальшому була змінена на 21.00.08 – техногенна безпека і далі на 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів.

Наказом Міністра освіти і науки України № 241 від 09.03.2016 року в Одеському державному екологічному університеті була створена спеціалізована вчена рада К 41.090.02 з правом прийняття до захисту дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальностями

11.00.08 – океанологія та 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів строком на три роки. За час роботи спецради К 41.090.02 було розглянуто 2 дисертаційні роботи здобувачів наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів, підготовлених як безпосередньо в Одеському державному екологічному університеті, так і в науково-дослідному закладі України, проведено процедуру визнання здобутого в іноземному закладі наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.08 – океанологія.

Всі рішення, прийняті спеціалізованою вченою радою, були затверджені Департаментом атестації кадрів МОН України, що свідчить про відповідно високий фаховий рівень її роботи.

Головним призначенням спеціалізованої вченої ради є розгляд та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії або доктора наук.

За останній час у спецраді були захищені дисертаційні роботи:

- Ляшенка Віталія Олександровича «Агрокліматичні ресурси вирощування сільськогосподарських культур в горбистому рельєфі» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія. Науковий керівник: д.геогр.н., проф. Польовий А.М.;

- Соборової Ольги Михайлівни «Агрокліматичні умови формування якості урожаю винограду різних сортів» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія. Науковий керівник: д.геогр.н., проф. Ляшенко Г.В.;

- Овчарук Валерії Анатоліївни «Максимальний стік весняного водопілля річок України: розрахункові моделі та їх реалізація» на здобуття наукового ступеня доктора географічних наук зі спеціальності 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія. Науковий консультант: д.геогр.н., проф. Гопченко Є.Д.;

- Серги Едуарда Миколайовича «Вплив процесів у системі атмосфера-підстильна поверхня Північної Атлантики на регіональні клімати Східної Європи» на здобуття наукового ступеня доктора географічних наук зі спеціальності 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія. Науковий консультант: д.т.н., проф. Шкільний Є.П.;

- Куришиної Вікторії Юріївни «Використання енергобалансової моделі приземного шару в задачах кліматології» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія. Науковий керівник: к.геогр.н., доц. Волошин В.Г.;

- Катинської Ірини Вікторівни «Середньорічний стік і його мінливість на річках Закарпаття» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія. Науковий керівник: д.геогр.н., проф. Гопченко Є.Д.;

- Колосовської Валерії Валеріївни «Оцінка агрометеорологічних умов вирощування гороху і прогнозування його врожайності в Україні» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія. Науковий керівник: д.геогр.н., проф. Польовий А.М.;

- Тодорової Олени Іванівни «Максимальний стік паводків теплої періоду на річках Гірського Криму» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія. Науковий керівник: к.геогр.н., доц. Овчарук В.А.;

- Пилип'юка Віктора Вікторовича «Гідролого-гідрохімічні характеристики та якість вод річок Псел та Ворскла» на здобуття наукового ступеня кандидат географічних наук за спеціальністю 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія. Науковий керівник: д.геогр.н., проф. Лобода Н.С.;

- Флорі Людмили Василівни «Агрокліматична оцінка вирощування зернових культур в північно-західному Причорномор'ї» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія. Науковий керівник: д.геогр.н., проф. Польовий А.М.;

- Кибальчича Ігоря Олександровича «Особливості загальної циркуляції атмосфери та їх вплив на формування температурних аномалій в Україні» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія;

- Зубкович Світлани Олександрівни «Взаємозв'язок стихійних гідрологічних явищ та вітрових аномалій над східною Україною» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія;

- Толмачової Алли Вікторівни «Агрокліматична оцінка умов вирощування сої в Україні» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія, Науковий керівник: д.геогр.н., проф. Польовий А.М.

Згідно до Наказу МОН України від 09.03.2016 № 241 в Одеському державному екологічному університеті утворено спеціалізовану вчену раду **К 41.090.02** з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальностями 11.00.08 - океанологія та 11.00.11 - конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів строком на два роки.

За період роботи Ради були проведені захисти дисертаційних робіт:

- Сплодитель Анастасії Олегівни «Ландшафтознавче обґрунтування оптимізації діяльності національних природних парків України (на прикладі національних парків «Нижньосульський» та «Олешківські піски»)» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів. Науковий керівник: к.геогр.н., с.н.с. Сорокіна Л.Ю.;

- Гусевої Катерини Дмитрівни «Стан та якість навколишнього середовища урбанізованих територій (на прикладі міста Одеса)», на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів. Науковий керівник: д.г.-м.н., проф. Сафранов Т.А.;

- Горун Валерії Володимирівни «Оптимізація дампування ґрунтів на Українській частині шельфу чорного моря» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів. Науковий керівник: к.т.н., доц. Юрасов С.М.;

- Конякіна Сергія Миколайовича «Регіональна екомережа Черкаської області: географічні засади формування і розвитку» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук зі спеціальності 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів.

Згідно до Наказу МОН України від 13.07.2015 № 747 в Одеському державному екологічному університеті утворено спеціалізовану вчену раду **К 41.090.03** з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.05 – оптика та лазерна фізика.

За період роботи Ради були захищені дисертаційні роботи:

- Мансарлійського Валерія Федоровичана «Релятивістська теорія зсуву та уширення за рахунок зіткнень спектральних ліній складних атомів в атмосфері буферних газів» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.05 – оптика та лазерна фізика;

- Квасикової Ганни Сергіївни «Розрахунок молекулярних сталих та імовірностей кооперативних коливально-ядерних переходів у спектрах двоатомних молекул» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.05 – оптика та лазерна фізика;

- Заїчко Павла Олександровича «Релятивістська теорія іонізації рідбергівських атомів в полі теплового випромінювання» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.05 – оптика та лазерна фізика;

- Буйджи Василя Володимировича «Релятивістська теорія багатофотонних резонансів в атомних спектрах» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.05 – оптика та лазерна фізика;

- Терновського Валентина Борисовича «Спектроскопія важких рідбергівських атомів та релятивістський квантовий хаос» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.05 – оптика та лазерна фізика.

РОЗДІЛ 4

4 НАУКОВІ ШКОЛИ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ПРИРОДООХОРОННОЮ ТЕМАТИКОЮ

Одеський державний екологічний університет (ОДЕКУ) є вищим навчальним закладом IV рівня акредитації з підготовки фахівців з вищою освітою в області гідрометеорології, екології, моніторингу навколишнього середовища, організації природоохоронної діяльності, водних біоресурсів та аквакультури, менеджменту природокористування, геоінформаційних комп'ютерних систем і технологій, яка здійснюється на 18 кафедрах університету.

До пріоритетних напрямів наукових досліджень ОДЕКУ відносяться [7]: наукові основи збереження і поліпшення навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів і морів, наукове обґрунтування шляхів вирішення комплексних і галузевих проблем раціонального природокористування. Університет є базовим вищим навчальним закладом з підготовки висококваліфікованих фахівців для Міністерства екології та природних ресурсів України, Гідрометеорологічної служби України, Державного агентства водних ресурсів України, наукових установ НАН України та відомчої підпорядкованості, які займаються дослідженнями атмосфери, гідросфери, проблемами екології та охорони навколишнього природного середовища, раціонального природокористування.

Одеський державний екологічний університет має багаторічний досвід підготовки та атестування наукових та науково-педагогічних кадрів. В теперішній час у ньому успішно функціонує аспірантура за 8 спеціальностями, які відповідають напрямам його освітньої та наукової діяльності. З них, підготовка фахівців освітньо-наукового та наукового рівня в докторантурі та аспірантурі за спеціальностями 11.00.07 – гідрологія суші, водні ресурси, гідрохімія; 11.00.08 – океанологія; 11.00.09 – метеорологія, кліматологія, агрометеорологія; 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів, здійснюється в університеті протягом багатьох років.

Одеський державний екологічний університет має достатній науковий потенціал, матеріально-технічну базу та необхідний досвід для забезпечення успішної роботи спеціалізованої вченої ради по присудженню наукових ступенів кандидата географічних наук (доктора філософії) із спеціальностей 11.00.08 – океанологія та 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів.

Дисертаційні роботи виконуються в межах реалізації комплексних держбюджетних тем, госпдоговірних робіт та міжнародних проектів. Оприлюднення результатів наукових досліджень докторантів та аспірантів забезпечують такі наукові фахові видання як «Вісник Одеського державного екологічного університету» та «Український гідрометеорологічний журнал».

В наукових шкіл Одеському державному екологічному університеті успішно функціонують 6 наукових шкіл [8], серед яких 3 – у галузі екології.

4.1 Екологічні проблеми регіонів України

Науковий керівник – академік Міжнародної академії екології та безпеки життєдіяльності, член Балканської екологічної асоціації, професор, доктор геолого-мінералогічних наук Сафранов Т.А.

У межах цієї наукової школи проводяться наукові дослідження за напрямками: ранжирування території та акваторії південних регіонів України за рівнем природно-техногенної небезпеки, комплексна оцінка якості довкілля урбанізованих територій з метою управління якістю навколишнього середовища; оптимізація системи поводження з муніципальними відходами; стан та якість природного середовища прибережної зони Північно-Західного Причорномор'я. За останні 5 років в межах наукової школи підготовлені 1 доктор та 3 кандидати наук, видані 7 підручників, 4 навчальних посібника, 3 монографія, понад 300 наукових статей, успішно завершені 3 науково-дослідні роботи. Представники наукової школи приймали участь у виконанні міжнародної програми «NEAR-4 (Network Environment Assessment and Remediation)», яка фінансувалась урядом Швейцарії (Женевський університет). Щорічно проводиться Міжнародна наукова конференція молодих вчених, яка присвячена регіональним екологічним проблемам.

4.2 Управління екологічним станом водних екосистем

Засновником цієї школи є професор, доктор географічних наук Іваненко А.Г. З 2009 р. її очолюють завідувач кафедру гідроекології та водних досліджень, професор, доктор географічних наук Лобода Н.С. та проректор з наукової роботи, професор, доктор географічних наук Тучковенко Ю.С.

Колективи кафедр гідроекології та водних досліджень, океанології та морського природокористування, гідрології суші, екології та охорони довкілля виконують розробку методів розрахунків та прогнозів гідрологічного, гідрохімічного та гідроекологічного стану водних об'єктів у природних та порушених антропогенною діяльністю умовах, включаючи зміни клімату. У їх дослідженнях використовуються математичні моделі формування поверхневого та підземного стоку річок, виносу розчинених речовин з водозборів, розповсюдження забруднюючих речовин у водоймах, а також числові математичні моделі гідротермодинаміки, водного балансу, формування якості вод шельфових морських та прісноводних внутрішньоконтинентальних водних об'єктів (Одеського та Дніпровсько-Бузького районів північно-західної частини Чорного моря, Причорноморських лиманів та Придунайських озер). Використовуються ці моделі для розрахунків і прогнозів гідрологічних, гідрохімічних характеристик водних об'єктів та оцінок якості вод з метою розробки рекомендацій щодо оптимальних шляхів управління водними об'єктами для забезпечення їх захисту, збереження природних водних ресурсів та оптимізації їх використання в процесі експлуатації з урахуванням змін клімату та антропогенних навантажень.

Представники цієї наукової школи є співавторами таких колективних наукових монографій.

Coastal Lagoons in Europe: Integrated Water Resource Strategies // Ana I. Lillebø, Per Stalnacke, Geoffrey D. Gooch (Eds). London: IWA Publishing, 2015. 256 p.

Актуальные проблемы лиманов Северо-Западного Причерноморья. Монографія // Под ред. Ю.С. Тучковенко, Е.Д. Гопченко. Одесса: ТЭС, 2011. 223 с.

Водні ресурси та гідроекологічний стан Тилігульського лиману: Колективна монографія // Під ред. Ю.С. Тучковенко, Н.С. Лободи. Одеса: ТЕС, 2014. 276 с.

Степаненко С.М., Польовий А.М., Лобода Н.С. та ін. Кліматичні зміни та їх вплив на сфери економіки України // За ред. С.М. Степаненка, А.М. Польового. Одеса: ТЕС, 2015. 520 с.

Водний режим та гідроекологічні характеристики басейну Куяльницького лиману // Під ред. Н.С. Лободи, Е.Д. Гопченка. Одеса: ТЕС, 2016. 332 с.

Тучковенко Ю.С., Иванов В.А., Сапко О.Ю. Оценка влияния береговых антропогенных источников на качество вод Одесского района северо-западной части Черного моря: монография. Севастополь: НПЦ ЭКОСИ-Гидрофизика, МГИ НАНУ, ОГЭКУ. 2011. 169 с.

Стан і якість природного середовища прибережної зони Північно-Західного Причорномор'я: монографія // За ред. Сафранов Т.А., Чугай А.В. Харків: ФОП Панов А.М., 2017. 298 с.

Наукова школа з управління гідроекологічним станом водних об'єктів приймала участь у виконанні наукових проектів міжнародного (7-ома Рамкова Програма Європейського Співтовариства FP7-ENV-2011 «Комплексне управління водними ресурсами і прибережною зоною в Європейських лагунах в умовах змін клімату – Lagoons», 2011-2014 рр.), всеукраїнського (НДР з фінансуванням МОН «Комплексне управління водними ресурсами басейну Куяльницького лиману та його гідроекологічним станом в умовах господарської діяльності і кліматичних змін», № ДР 0115U000631, 2015-2016 рр.; НДР з фінансуванням ДФФД «Моделювання зміни гідроекологічних умов в лиманах північно-західного Причорномор'я в контексті змін клімату у XXI столітті на прикладі Тилігульського лиману», № ДР 0115U004748, 2015-2016 рр.) та регіонального («Оцінка можливих змін гідроекологічного режиму Куяльницького лиману під впливом глобальних кліматичних змін», № ДР 0112U007606, 2012р.; «Оцінка можливого альтернативного наповнення Куяльницького лиману водами Чорного моря, річки Дністер й інших лиманів і водних об'єктів» № ДР 0112U007605, 2012р. та ін.).

У 2012 р. та 2014 рр. за тематикою виконаних досліджень були проведені Всеукраїнські науково-практичні конференції «Лимани північно-західного Причорномор'я: актуальні гідроекологічні проблеми та шляхи їх вирішення» та «Лимани Північно-західного Причорномор'я: сучасний гідроекологічний стан; проблеми водного та екологічного менеджменту, рекомендації щодо їх вирішення».

По кафедрі гідроекології та водних досліджень за останні п'ять років підготовлено 280 наукових публікацій (з них 180 тез доповідей на конференціях), та успішно завершено або виконуються 14 науково-дослідних робіт, захищено 3 кандидатських дисертації.

4.3 Математичне моделювання продукційного процесу рослин

Науковий керівник – академік АН ВШ України, доктор географічних наук, професор Анатолій Миколайович Польовий.

Професором А.М. Польовим створена визнана науковою спільнотою наукова школа «Моделювання продукційного процесу рослин» (ППР).

В рамках наукової школи на основі моделювання ППР розвиваються сім визнаних в Україні, державах СНД та за кордоном напрямків наукових досліджень:

– математичне моделювання гідрометеорологічного режиму та продуктивності агроecosystem;

- розробка теорії прогнозування продуктивності с.-г. культур та впровадження в практику Гідрометслужби методів прогнозів кількості та якості урожайності с.-г. культур, зернового балансу в Україні;
- розробка математичних методів оцінки агрокліматичних ресурсів територій та їх впровадження в практику районування та розміщення с.-г. культур;
- математичне моделювання забруднення с.-г. культур та природної рослинності на землях, забруднених після аварії на ЧАЕС;
- моделювання водно-сольового режиму та антропогенного забруднення поливних с.-г. культур, процесів опустелювання та продуктивності природних екосистем у зв'язку із зміною клімату;
- оцінка впливу змін клімату на фотосинтетичну продуктивність сільськогосподарських культур, їх урожайність та продовольчу безпеку України;
- розробка рекомендацій з адаптації сільського господарства до кліматичних змін з метою перегляду строків сівби, збирання урожаю, розміщення посівних площ та отримання нових сортів і гібридів адаптованих стосовно нового волого-температурного режиму у зв'язку зі змінами клімату.

В рамках цієї наукової школи підготовлено та захищено 43 кандидатських та 3 докторські дисертації.

Представники утвореної наукової школи із країн СНД, Монголії, В'єтнаму, Сирії, Буркіно-Фасо успішно захищали дисертації в спеціалізованих радах Гідрометцентру СРСР, Ленінградському гідрометеорологічному інституті, Ленінградському державному університеті, Всесоюзному інституті рослинництва (м. Ленінград), Агрофізичному інституті (м. Ленінград), Білоруському державному університеті, Одеському гідрометеорологічному інституті, Одеському державному екологічному університеті.

Представники наукової школи успішно продовжують дослідження в системах Гідрометслужб своїх держав, науково-дослідних та учбових закладах: Вітченко О.М. – завідувач кафедри екології Білоруського державного університету; Антонеко В.С. – завідувач кафедри міжнародного туризму Київського національного університету культури та мистецтв, Ву Хонг Хоа – начальник відділу В'єтнамської ради продуктивних сил, Догвадорж Б. – вчений секретар Монгольської Академії Наук, займають провідні посади в Гідрометеорологічній службі України та своїх держав (Кульбіда М.І. – директор Українського гідрометеорологічного центру; Ситов В.М. – начальник Гідрометеорологічного центру Чорного та Азовського морів; Адаменко Т.І. – начальник відділу агрометеорології Українського гідрометеорологічного центру; Шехадедж Бахідж – начальник Гідрометеорологічного центру Дамаського аеропорту).

Науковий керівник школи професор Польовий А.М. – відомий в Україні, державах СНД та за кордоном науковець. За 50 років наукової праці він створив наукову школу з агрометеорології, розробив методи агрометеорологічних прогнозів урожайності с.-г. культур та зернового балансу країни, створив математичні моделі продукційного процесу рослин, моделі для оцінки забруднення важким металами та радіонуклідами с.-г. культур та природної рослинності на землях, забруднених після аварії на ЧАЕС.

Бере активну участь у роботі конференцій, симпозіумів, нарад. Неодноразово був доповідачем та членом робочих груп Всесвітньої метеорологічної організації (ВМО). Довгий час був головою спеціалізованої вченої ради в ОДЕКУ (Д 41.090.01),

членом експертної комісії ВАК України. Виконує обов'язки заступника головного редактора міжвідомчого наукового збірника України «Український гідрометеорологічний журнал», є членом редакційної колегії наукового журналу «Вісник ОДЕКУ», «Труди гідрометеорологічного центру РФ».

За виконання наукових розробок та їх впровадження в практику нагороджений Золотою медаллю ВДНХ СРСР, Дипломом Відзнаки ВДНГ СРСР, Медаллю «Ветеран труда», Грамотою-подякою Президента України, Грамотою-подякою Прем'єр-міністра України, Почесними знаками МОН України «Відмінник освіти України», «За наукові досягнення», «Петро Могила», Почесними грамотами та відзнакою Ради ректорів ВНЗ Одеського регіону, Почесними дипломами Держкомгідромету України, знаком «Почесний працівник Гідрометслужби України».

За час науково-педагогічної діяльності опублікував більше 200 робіт, в тому числі, 5 монографій, фундаментальні підручники: «Сельскохозяйственная метеорология», 1992; «Практикум з сільськогосподарської метеорології», 2001; «Довгострокові агрометеорологічні прогнози», 2007; «Сільськогосподарська метеорологія», 2012; «Ґрунтознавство», 2013; «Основи агрометеорології», 2013; навчальні посібники: «Експериментальні методи досліджень в агрометеорології»; «Моделювання гідрометеорологічного режиму та продуктивності агроєкосистем» 2007, 2013; низку конспектів лекцій з агрометеорологічних та агроєкологічних дисциплін.

Його роботи надруковані в Бельгії, Голландії, Швейцарії, Сирії. Під його редагуванням вийшла серія монографій, збірників наукових праць, навчальних посібників та методичних вказівок.

ПОСИЛАННЯ

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
3. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Одеському державному екологічному університеті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeku.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-pidgotovku-doktoriv-filosofiyi.pdf>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>.
5. Положення про Науково-технічну раду Одеського державного екологічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeku.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-NTR-ODEKU.pdf>.
6. Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Одеського державного екологічного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://odeku.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya_Naukove-tovaristvo.pdf
7. Основні напрями наукової діяльності ОДЕКУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeku.edu.ua/zagalni-vidomosti-pro-naukovu-dyaln/>
8. Наукові школи ОДЕКУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odeku.edu.ua/zagalni-vidomosti-pro-naukovo-doslidnu-robotu-universitetu/>